

روایت نسل چهارم خادمان حسینیه کرمانی‌ها از این مکان تاریخی - مذهبی

۳۰۰ متر مربع زمین با برکت

زهرابیات / سیرجانی - حسینیه کرمانی‌ها یکی از معدود تکایا و حسینیه‌هایی است که در جریان اجرای طرح بهسازی و نوسازی بافت فرسوده اطراف حرم از تخریب در امان مانده است. هنوز در ایام ماه محرم و صفر، شور و حالی در آن برپاست؛ تماشایی. حسینیه‌ای در محله «قبر میر» که چند تن از کرمانی‌های مقیم مشهد در زمینی به مساحت ۳۰۰ متر مربع به همت هم‌بناکردند. تنها نمونه حسینیه در مشهد که فعالیت درون آن تا همین چند سال قبل به صورت موروثی بین خانواده‌ها تقسیم و منتقل می‌شده است. برای بیشتر دانستن از این حسینیه و فعالیت‌هایش با حاج حسین ابوالفضلیان، جواد مسلمان زاده و حاج حسین تعمیریان که نسل چهارم از بنیان‌خاندان خود هستند، رفتیم و در تکیه کرمانی‌ها نشستیم و گویگفتی باهم داشتیم.

گفت و گویمان را با بزرگ این جمع آغاز می‌کنیم. شهرتش ابوالفضلیان است، اما در حسینیه کرمانی‌ها به حسین خان می‌شناسند؛ پشت چهارم از یک خانواده اصیل کرمانی و متولد ۱۳۰۵ خورشیدی. از او درباره قدمت حسینیه می‌پرسیم، دانسته‌هایش را که می‌کاود، آنچه از گفته‌های بزرگان به یاد دارد، برمی‌گردد به سنه ۱۳۰۹ شمسی که آقا محمد خان قاجار بعد از شکست لطفعلی خان و فتح کرمان، دست لشکرانش را در تجاوز و غارت مردم کرمان باز گذاشت، عده‌ای از مردم این شهر برای حفظ جان و ناموسشان و بر سر آرادت که به امام رضا (ع) داشتند، به مشهد مهاجرت کردند و همه در یک محله ساکن شدند؛ محله پایین خیابان. مدتی که از استقرارشان گذشت و زندگی روال عادی یافت، این مکان را برای تجمع بنا کردند. زمین حسینیه را طالبیان نامی با مشارکت قریشی بزرگ، یکی از افراد سرشناس و به نام آن زمان خرید، زمینی به مساحت سیصد متر. دور تا دور زمین را دای (دیوار گلی) کشیدند و در آن خانه‌ای ساختند که برای عزاداری ایام محرم و روضه‌خوانی استفاده شود. آن بنا، اولین بنای حسینیه کرمانی‌ها بود. تکیه‌ای که محلی برای تجمع و دور همی کرمانی‌های مقیم مشهد شد. بیشترین این مهاجران هم در اطراف همین تکیه پراکنده بودند.

در بلند شدن
سنگ بنای
اولیه حسینیه
کرمانی‌ها زن
و مرد و پیر و
جوان کرمانی
پای کار آمدند

۱. معماری که در حسینیه مدفون شد

از صحبت‌های حسین خان چنین بر می‌آید در بلند شدن سنگ بنای اولیه حسینیه کرمانی‌ها زن و مرد و پیر و جوان کرمانی پای کار آمدند؛ «وقتی امیر نصر... نیا که کوره آجرپزی داشت، بانی شد دیوارهای حسینیه را با آجر پخته بنا کند، کرمانی‌ها هم کمر همت بستند تا او را در این کار کمک کنند. دیوار گلی خراب شد و دیوار آجری جای آن را گرفت. مردها شب، خشت‌مالی می‌کردند و خشک کردن خشت‌ها در روشنائی روز را زنان عهده‌دار شده بودند. دیوارها که بنا شد، شخصی به نام محمد عبادوز به سروسامان دادن حسینیه همت گماشت و ساختمان کنونی را بنا کرد. اولین قسمت بنای حسینیه، هشتی‌های داخل حیاط و ایوان بود، بقیه قسمت‌ها طی چند دوره مختلف به بنای اولیه اضافه شد. معمار ایوان بنا، هم اکنون در قسمت زیرین منبر حسینیه مدفون است. البته غیر از معمار چند تن از بنیانگذاران و افراد صاحب کرامت دیگری هم در اینجا مدفون هستند. از جمله یک مولوی هندی به نام بدیع الزمان هندی که وصف حسینیه را شنیده بود. او مدتی در اینجا به عبادت مشغول بود و همین جا هم فوت کرد. قبر او و چند تن دیگر در سرداب محوطه حسینیه است. میر محمد تقی رضوی یکی از سادات رضوی که در زمان خود تولیت آستان قدس رضوی را بر عهده داشته نیز وصیت کرده بود در حسینیه دفن گردد. سخاوتمندی‌ها، تعمیریان، مسلمان زاده و... از بنیان این حسینیه هم در همین جا دفن شده‌اند».

۲. حسینیه در سال‌های خفقان و سکوت

او در ادامه گفت و گو گریزی هم می‌زند به سال‌های خفقان و سکوتی که در حسینیه حاکم بود. سال‌های غدغنی روضه‌خوانی و عزاداری برای سیدشهادت ایام محرم و صفر؛ «زمان پهلوی اول بساط روضه‌خوانی مرتب برپا می‌شد تا سال ۱۳۱۴ که عمال رضا خان چادر از سرزن‌ها کشیدند و از همان سال برپایی مجالس روضه‌خوانی هم ممنوع شد. شش سال خبری از مجلس عزای حسین (ع) نبود؛ هر جا مجلسی سر می‌گرفت، توسط مأموران دولتی جمع می‌شد. در همین سال‌ها بود که همه اموال حسینیه

